

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2006. október 25.

FÖLDRAJZ

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2006. október 25. 14:00

Az írásbeli vizsga időtartama: 240 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fontos tudnivalók

A **feladatlap** megoldására felhasználható időkeret **240 perc**. A megoldáshoz **nem használhatja a középiskolai atlaszt**.

Amennyiben szükséges, **használja a zsebszámológépet**, de a feladatlapban **tüntesse fel a megoldás menetét is**.

A feladatokat **tetszőleges sorrendben** oldhatja meg.

Először figyelmesen **olvassa el** a feladatokban megfogalmazott kérdéseket, majd **gondolja át** válaszát, és azt **tintával (tollal) írja be** a megfelelő helyre! Ha szükséges, a megoldást javíthatja, de a nem egyértelmű áthúzás, javítás, valamint ceruzával történt beírás esetén az adott feladatrésze nem kaphat pontot.

Mindig a feltett kérdéseknek megfelelően válaszoljon! Az elvártnál több válasz (pl. kettő helyett három példa megnevezése) nem jár többletponttal.

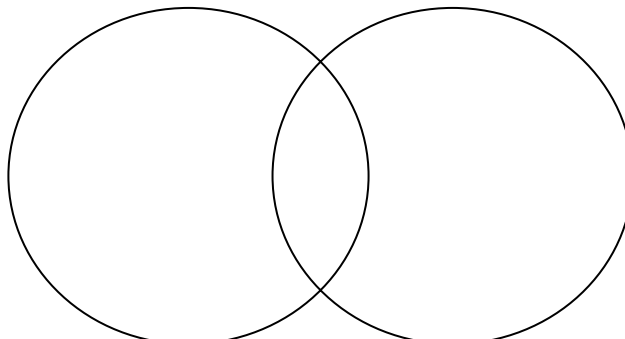
Az egyes feladatok megoldásával **elérhető** maximális **pontszámról**, illetve a részpontszámokról a feladatok mellett/után feltüntetett pontok tájékoztatnak. Kérjük, hogy a **szürke négyzetekbe semmit ne írjon!**

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

1. Hasonlítsa össze a távolodó és a közeledő kőzetlemezszegevényekre jellemző vulkánosságot! Írja a fogalmak, jelenségek sorszámát az ábrába a megfelelő helyre!

Távolodó
lemezszegevények

Közeledő
lemezszegevények

1. Andezitláva kerül a felszínre.
2. Hasadékvulkánok jellemzik.
3. Tufaszórás kíséri a folyamatot.
4. Jellegzetes képződménye a párnaláva.
5. Rétegvulkánok jellemzi.
6. Hígan folyó láva jut a felszínre.
7. Robbanások kísérik a vulkáni működést.
8. Bazaltláva kerül a felszínre.
9. Izland vulkánjai is ilyen típusú lemezmozgáshoz kötődnek.
10. Ehhez kapcsolható az Andok vulkánossága.
11. Földrengés is kísérheti a vulkánosságot.
12. Lávája a magasabb szilícium-tartalom miatt sűrűn folyó.

12 pont	
---------	--

2. Egy üzletember március 21-én Buenos Airesben (d.sz. 34°; ny.h. 60°) délelőtt 10 órakor ül repülőgépre, és londoni (é.sz. 51,8°; h. 0°) átszállással Budapestre (é.sz. 47,5°; k.h. 19°) indul. Az út Londonig 15 óra, Londonban 1 órát kell várnia, majd 2,5 óras repülés után érkezik meg Budapestre.

- a) Hány órát mutatnak az órák Londonban, amikor a repülőgép elindul Buenos Airesből?
A számítást itt végezze!

A londoni órákon mutatott idő:

2 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

b) Milyen napot (hányadikát) és hány órát mutat a budapesti repülőtéri időjelző, amikor az üzletember megérkezik Budapestre?

A számítást itt végezze!

Dátum:

Mutatott idő:

3 pont	
--------	--

c) Melyik évszak kezdődik az indulás napján Argentínában?

.....

Karikázza be a helyes megállapítás sorszámát!

1. Budapesten ezen a napon hosszabb ideig van a látóhatár felett a Nap, mint Buenos Airesben.
2. Buenos Airesben ezen a napon hosszabb ideig van a látóhatár felett a Nap, mint Budapesten.
3. Budapesten és Buenos Airesben azonos hosszúságú a nappal.

2 pont	
--------	--

d) Melyik város felett látják a legmagasabban delelni a Napot az ottélők? Húzza alá a helyes választ!

Budapest

Buenos Aires

London

Indokolja a választ!.....

.....

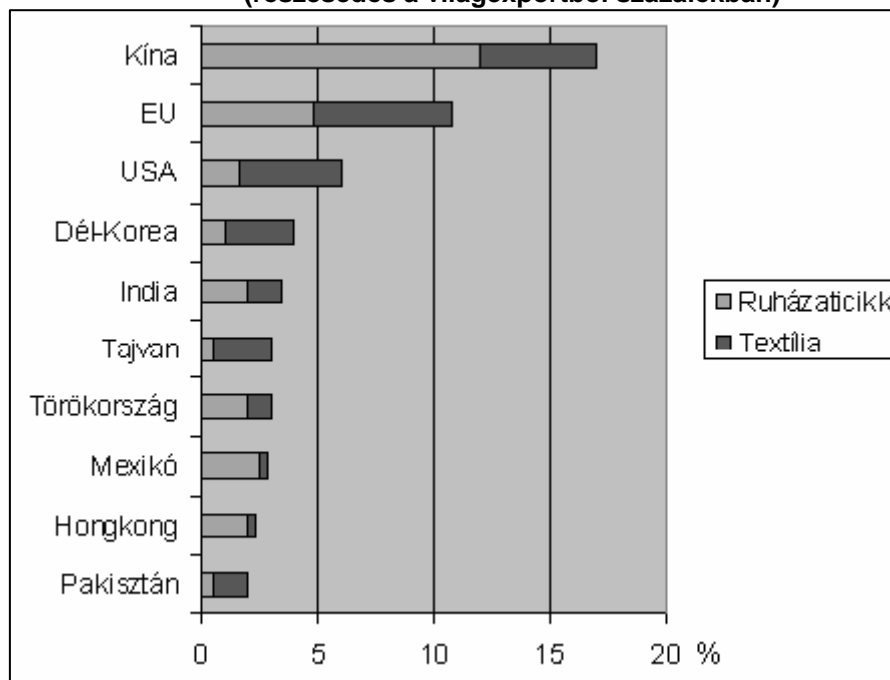
2 pont	
--------	--

9 pont	
---------------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3. Tanulmányozza a grafikont, majd válaszoljon a kérdésekre!

**A legnagyobb textil- és ruházaticikk-exportálók 2002-ben
(részesedés a világexportból százalékban)**

- a) Mely kontinens országainak van meghatározó szerepe a világ textil- és ruházaticikk exportjában?

.....

1 pont

- b) Húzza alá azt a három tényezőt, amely döntően hozzájárult a vezető szerep kialakulásához! *Háromnál több tényező megjelölése pontlevonással jár.*

energiahordozók olcsó munkaerő együttműködési lehetőségek

ipari víz feldolgozható nyersanyag nagy fogyasztópiac infrastruktúra

3 pont

- c) Melyik ágba (termékben) kiemelkedő Kína szerepe?

Nevezzen meg egy olyan országot, ahol a textíliák kivitele jelentősebb, mint a ruházaticikké!

2 pont

6 pont

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

4. Olvassa el a szövegrészletet és tanulmányozza az adatsort, majd válaszoljon a kérdésekre a források alapján!

„Néhány éve legfeljebb a kutatóintézetek jövőfirtató tanulmányaiban jelenhetett meg efféle vízió: az USA második legnagyobb olajtársasága vállalatfelvásárlási harcot kényszerül folytatni egy alig ismert olajcéggel – amelyet 70%-ban a Kínai Kommunista Párt (KKP) uralta pekingi kormány birtokol. Pedig a múlt héten ezzel szembesültek Washingtonban, amikor Kína harmadik legnagyobb olajvállalata, a China National Offshore Oil Corporation (CNOOC) 18,5 milliárd dollár készpénzt ajánlott az USA olajcégei közül a kilencedikként jegyzett kaliforniai Unocalért, jócskán ráígérve az amerikai Chevron – részvényekben és készpénzben kínált – 16,4 milliárdjára.

... Az első sokkot az USA számára az okozta, amikor a Lenovo megvette az IBM személyi számítógép gyártó tevékenységét, de ezt a felvásárlást, bár ott is felmerültek nemzetbiztonsági aggodalmak, végül jóváhagyták. Kína legnagyobb tévégyártója, a TCL – igazolva, hogy az akvizíciók* egyik fontos célja ismert külföldi márkanevek megszerzése – a francia Thomson üzletágának megvételével hozzájutott az Amerikában egykor a televízió szinonimájának számító RCA névhez. A vezető kínai háztartásigép-gyártó, a Haier egy bajba került patinás márkáért jelentkezett be: a Maytaget venné meg, amely az amerikai életforma jelképévé vált óriás hűtőgépeiről ismert, és hozzá tartozik a Hoover porszívó család is.”

*akvizíció: üzletszerzés, felvásárlás

Jelentősebb kínai vállalatfelvásárlások

Ajánlattevő (év)	Célpont (ország, ágazat)	Érték (millió dollár)
CNOOC * (2005)	Unocal (USA, olajipar)	18 500
Haier*(2005)	Maytag (USA, háztartásigépek)	2 275
Lenovo**(2004)	IBM (USA, számítástechnika)	1 750
Beijing Orient Electronics** (2001)	Hyundai Display Technology (D-Korea, számítástechnika)	650
CNOOC **(2002)	Repsol-YPF (Indonézia, olajipar)	592
TCL**(2003)	Thomson (Franciaország, szórakoztató elektronika)	540
Shanghai Automotive Industry Corporation ** (2004)	Ssanyong Motor (D-Korea, autógyártás)	510

*folyamatban lévő ügylet

**befejezett ügylet

Forrás: HVG, 2005. július 9. „A sárkány éve”

a) A kínai vállalatok mely tevékenységéről szól a cikk?

.....

1 pont

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

b) Mi volt az alapvető célja ezeknek a vállalatfelvásárlásoknak?

.....

1 pont	
--------	--

c) Soroljon fel három transznacionális vállalatot, amelyeket a szövegrészlet említett!

-
-
-

3 pont	
--------	--

d) Nevezze meg azt a két ágazatot, amelyben a legnagyobb értékű felvásárlás történt!

-
-

2 pont	
--------	--

e) Melyik ország tekinthető a kínai tőke fő célpontjának?

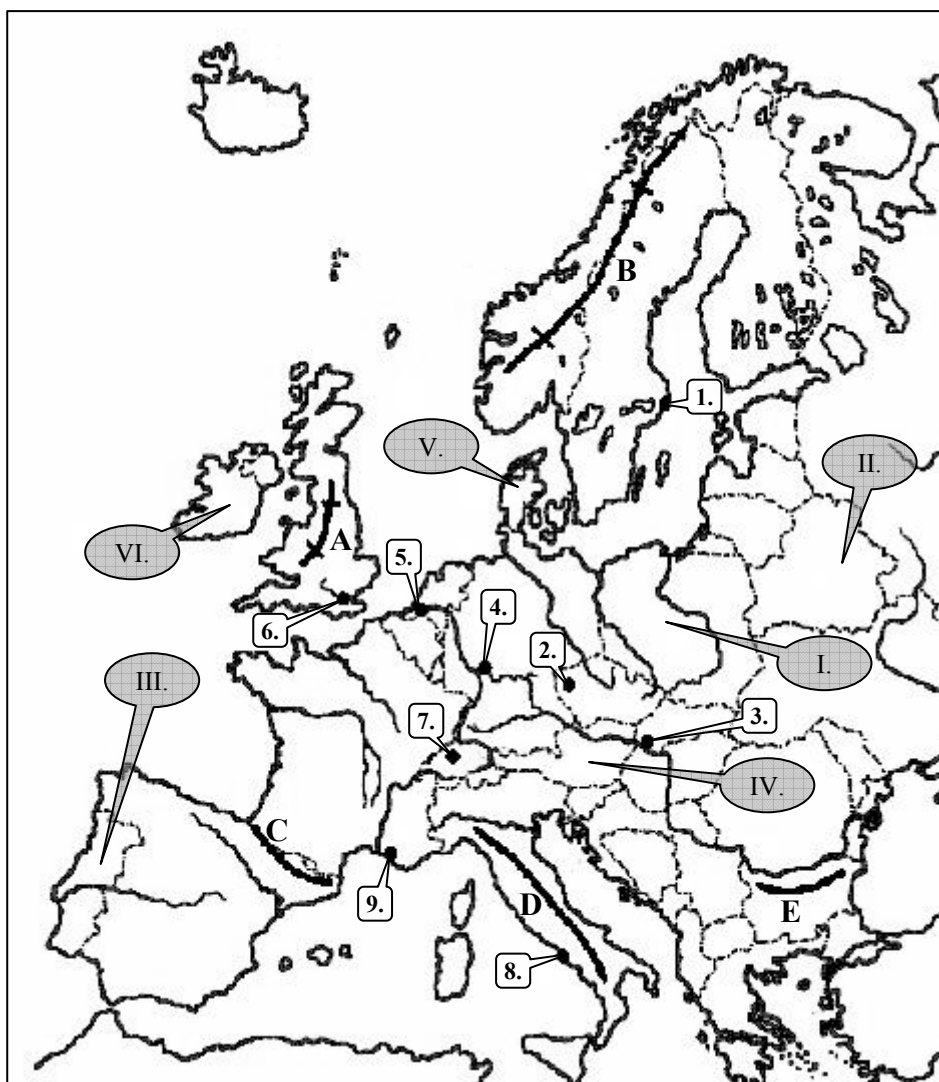
.....

1 pont	
--------	--

8 pont	
---------------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

5. Tanulmányozza a térkép vázlatot, és válaszoljon a kérdésekre!

a) Mely országokat jelölik a római számok? Írja az ország nevét a vonalra!

- I.
- II.
- III.
- IV.
- V.
- VI.

Karikázza be annak az országnak a számát, amely hazánkkal együtt lett tagja az Európai Uniónak!

7 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

b) Mely hegységeket jelölik a nagybetűk? Írja a vonalra a hegység nevét!

- A.
- B.
- C.
- D.
- E.

Melyik a legidősebb az ábrázolt hegységek közül? Írja a betűjelét a vonalra! Melyik hegységrendszer tagja?

A legidősebb hegység betűjele:

A hegységrendszer neve:

Nevezze meg a hegység legfontosabb ásványkincsét!

8 pont	
--------	--

c) Az alábbi megállapítások a térképen arab számokkal jelölt városokra vonatkoznak. Ismerje fel a városokat a meghatározások és a térképi helyük alapján! Írja a városok nevét a megfelelő megállapítások után!

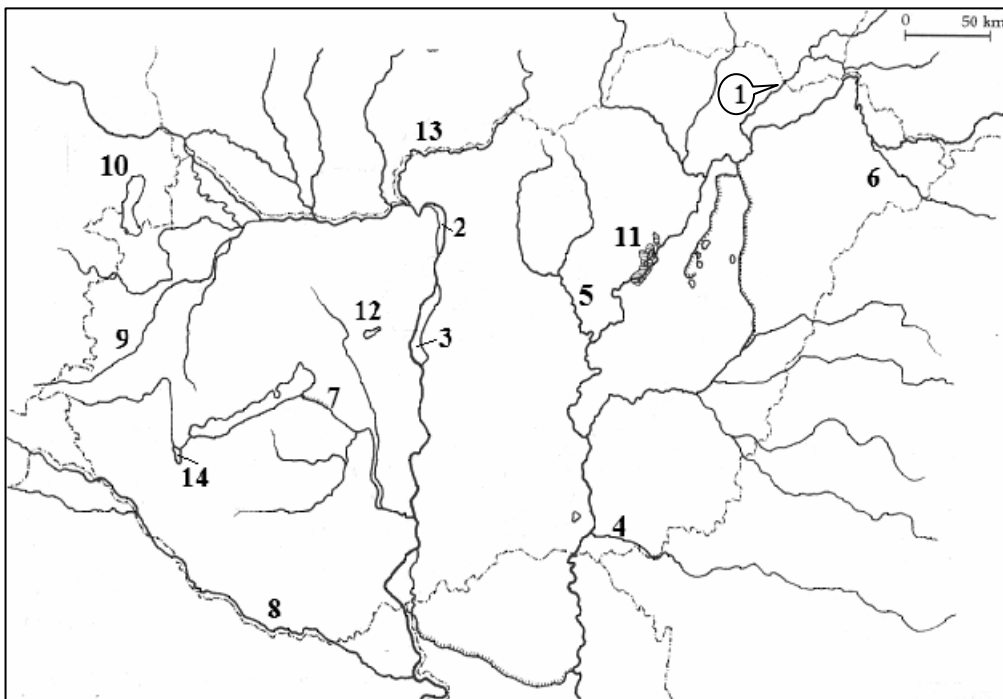
<u>Meghatározások:</u>	<u>Városok neve:</u>
1. Észak-Európa legfejlettebb gazdaságú országának fővárosa.	
2. Gyógyfürdőjéről és filmfesztiváljáról híres város Csehország északnyugati részén.	
3. Egy 1993-ban kettévált ország keleti utódállamának fővárosa.	
4. A pénzügyi világ egy központja, légitforgalmi csomópont a Majna partján.	
5. A világ egyik legforgalmasabb kikötővárosa, kikötőjét Európa kapujának is nevezik.	
6. A világ egyik vezető pénzügyi központja. Értéktőzsdéje a New York-i után a második legfontosabb.	
7. Semleges, többnyelvű ország fővárosa.	
8. Közeliében található a Vezúv.	
9. A Földközi-tenger nagy forgalmú kikötővárosa, petrokkémiai ipara észak-afrikai és közel-keleti nyersanyagot dolgoz fel.	

9 pont	
--------	--

24 pont	
----------------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

6. Tanulmányozza az alábbi térképvázlatot, és oldja meg a hozzá kapcsolódó feladatokat!

a) Mely földrajzi helyeket (fogalmakat) jelölik a térkép számai? Írja a folyók, a szigetek vagy a tavak nevét a megfelelő sorszám utáni vonalra!

1.	8.
2.	9.
3.	10.
4.	11.
5.	12.
6.	13.
7.	14.

14 pont

b) Keletkezésük szerint mely csoportba sorolhatóak a 11-es és 12-es számmal jelölt tavak?

- 11.:
- 12.:

2 pont

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

- c) Nevezze meg, mely országokkal közös határszakaszt jelölnek ki a **8.** és a **13.** számú folyók!

8.:

13.:

2 pont	
--------	--

- d) Mi a szerepe a **7.** számmal jelölt vízfolyásnak?

.....

Mi a szerepe a Balaton szempontjából a **14-es** számmal jelölt tónak?

.....

2 pont	
--------	--

- e) Milyen szakaszjellegű a Duna a **2-es** és a **3-as** számmal jelölt képződmények területén?

.....

1 pont	
--------	--

- f) Melyik hegység vizeit gyűjti össze a **9.** számmal jelölt folyó?

.....

1 pont	
--------	--

22 pont	
----------------	--

7. Az egyes kérdésekhez több válasz tartozik, amelyek közül csak egy a helyes. Írja a helyes válasz betűjelét az üres négyzetbe!

1. Melyik ország nem szomszédos Brazíliával?

- A. Argentína
B. Bolívia
C. Chile
D. Venezuela

2. Az alábbi vízrajzi fogalmak közül melyik nem kapcsolható Argentínához?

- A) Paraná
B) La Plata
C) Atlanti-óceán
D) Amazonas

3. Melyik található az Andok területén?

- A) Guyanai-hegyvidék
B) Popocatépetl
C) Atacama-sivatag
D) Brazil-felföld

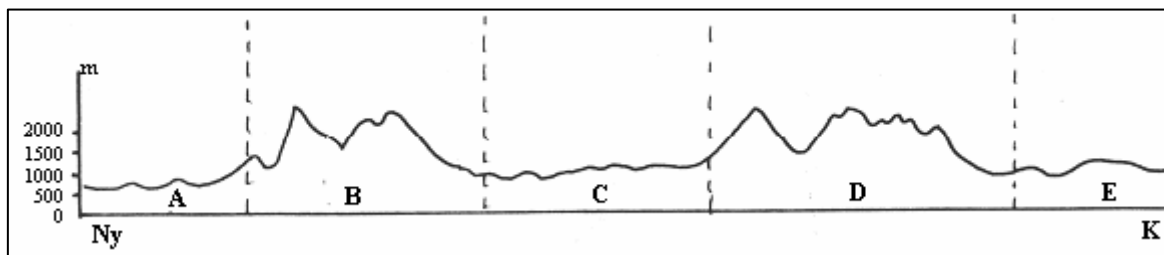
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

4. A felsorolt államok közül melyik nem tagja a NAFTA-nak?
A) Kuba
B) Mexikó
C) USA
D) Kanada
5. A felsorolt városok közül melyik fekszik a Szent Lőrinc-folyó partján?
A) Seattle
B) Houston
C) Washington
D) Montreal
6. Melyik tó partján fekszik Chicago?
A) Erie-tó
B) Michigan-tó
C) Felső-tó
D) Huron-tó
7. A felsorolt államok közül az egyik területe egy egész szigetet lefed. Melyik az?
A) Nicaragua
B) Dominika
C) Panama
D) Kuba
8. Melyik nem az Egyesült Államok területén fekszik a felsoroltak közül?
A) Labrador-félsziget
B) Hawaii-szigetek
C) Mississippi-alföld
D) Mount St. Helens
9. Melyiken találunk száraz kontinentális éghajlatot a felsorolt helyek közül?
A) Appalache
B) Préri
C) Floridai-félsziget
D) Szilícium-völgy
10. Melyik nem tengerparti kikötő?
A) New York
B) Rio de Janeiro
C) San Francisco
D) Atlanta

10 pont	
----------------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

8. Tanulmányozza Románia nyugat-keleti irányú domborzati keresztmetszetét, majd oldja meg a hozzá kapcsolódó feladatokat!

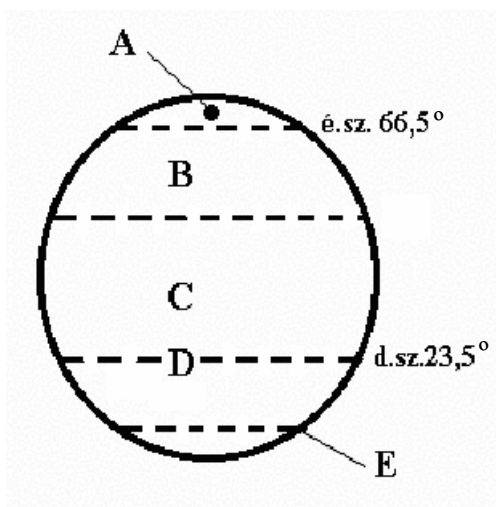

1. Nevezze meg a B-vel jelölt táj legfontosabb fémipari nyersanyagát, amelynek feldolgozása Nagyváradon történik.
2. Nevezze meg a D-vel jelölt táj legjellegzetesebb vulkáni vonulatát!
3. Melyik betűvel jelölt táj területén fekszik az erdélyi magyarság legfontosabb kulturális központja?
A táj neve: Betűjele:
4. Melyik betűvel jelölt táj területén találhatóak a székelyföldi medencék?
A táj neve: Betűjele:
5. Az ország nagytájai közül egy nem szerepel a keresztmetszeten. Ennek a tájnak az északi pereme az ország egyik legfontosabb szénhidrogén-lelőhelye is. Nevezze meg a tájat!
A táj neve:
6. Melyik tenger vízgyűjtő területéhez tartoznak a keresztmetszeten ábrázolt tájakon keresztül haladó folyók?.....
7. Húzza alá a felsorolt városok közül azt az egyet, amelyik a szelvény által felvázolt romániai tájakon helyezkedik el! *Több város aláhúzása pontlevonással jár.*
Szabadka Beregszász Eszék Révkomárom Kolozsvár Ungvár
8. A D-vel jelölt tájon helyezkedik el egy, a XIX. században tömegmozgással létrejött tó. Nevezze meg!

10 pont	
----------------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

9. Tanulmányozza az ábrát, majd oldja meg az ábrához kapcsolódó feladatokat!

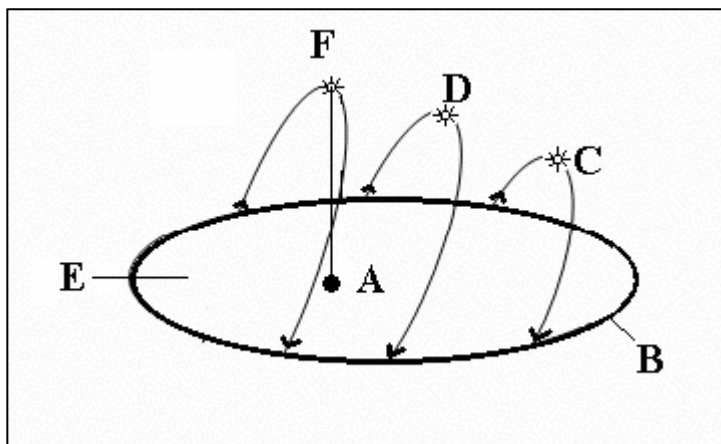
a) Melyik betűvel jelölt ábrarészletre vonatkoznak az alábbi állítások? Írja a megfelelő betűt az állítások száma elé! *Egy állítás mellett csak egy betű szerepelhet.*

- 1. Ezen a helyen a napsugarak december 22-én délben érik merőlegesen a felszínre.
- 2. Ebben az övezetben az év során legalább egyszer nem kel fel vagy nem nyugszik le a Nap.
- 3. Ebben az övezetben a passzát szélrendszer uralkodik.
- 4. Erre az övezetre jellemző a legnagyobb évi közepes hőingás.
- 5. Ebben az övezetben a napi hőingás értéke nagyobb, mint az évi közepes hőingásé.
- 6. A déli hideg övezet északi határa.
- 7. Ebben az övezetben nincs sem monszun terület, sem monszun vidék.
- 8. Ebben az övezetben húzódik a meleg mérsékelt öv.
- 9. Az övezet árutermelő gazdálkodásának terményei közé tartozik többek között a gyapot, a kávé és a datolya.
- 10. Ebben az övezetben van az a pont, ahol az éjszaka fél évig tart.

10 pont	
---------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

b) Mit jelölnek az ábra betűi? Írja a betűjelet a megfelelő meghatározás sorszáma elé!
Nem tud minden meghatározáshoz betűjelet írni. Ebben az esetben írjon X-et a meghatározás sorszáma elé!

- 1. Az északi égtáj iránya.
- 2. A Nap látszólagos járása az égbolton december 22-én.
- 3. A zenitben delelő Nap.
- 4. A déli égtáj iránya.
- 5. A Nap látszólagos járása az égbolton március 21-én és szeptember 23-án.
- 6. A horizont.
- 7. A megfigyelő helye.
- 8. A Föld forgástengelye.

8 pont	
--------	--

c) Melyik nevezetes földrajzi szélességi kör mentén jellemzőek az ábrán bemutatott jelenségek? Írja a nevét a vonalra!

.....

Melyik éghajlati övben tapasztalhatja a megfigyelő jellemzően az ábrán bemutatott jelenségeket?

.....

2 pont	
--------	--

20 pont	
----------------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

10. Oldja meg a nagyvárosok szerkezetével kapcsolatos feladatokat!

a) Az alábbi meghatározások Budapest városszerkezetének egy-egy jellemző részére utalnak. Írja a meghatározás után a megfelelő városszerkezeti fogalom nevét!

1. Lakófunkciója mellett nagy helyigényű pályaudvarokat, kórházakat, sporttelepeket, parkokat, laktanyákat és nagyüzemeket foglal magában.

.....

2. A város peremén emelt nagy lakótelepek és kertvárosok gyűrűje.

.....

3. A főváros pénzügyi, igazságügyi, kereskedelmi, politikai, igazgatási központja.

.....

4. Sokemeletes bérházakkal sűrűn beépített városrész.

.....

4 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

b) Az alábbi rajzon egy észak-amerikai nagyváros szerkezetének vázlatos képét látja.

1. Fogalmazza meg a kép alapján, hogy hol alakultak ki a nagy bevásárlóközpontok!

.....

1 pont	
--------	--

2. Milyen társadalmi rétegek élnek az elővárosi övben?

.....

1 pont	
--------	--

3. Milyen jellegű beépítettség jellemző erre az övre?

.....

1 pont	
--------	--

4. A város melyik részében alakultak ki a gettók?

.....

1 pont	
--------	--

5. Nevezzen meg egy folyamatot, amely a nyomornegyedek kialakulásához vezetett!

.....

.....

1 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

6. Mit neveznek a nyomornegyedek „visszanemesítésének” vagy rehabilitációjának?

.....
.....

1 pont	
--------	--

7. Hogyan nevezik az elővárosi öv egy-egy kisebb, rendezett területét, ahol az olcsóbb telekár, a fejlett szolgáltatások és infrastruktúra miatt termelő beruházások létesültek?

.....

1 pont	
--------	--

8. Nevezzen meg két, az USA észak-atlanti partvidékén fekvő, milliós nagyvárost, amelyre az ábrán bemutatott városszerkezet jellemző lehet!

–
–

2 pont	
--------	--

9. Az észak-atlanti nagyvárosok a körülöttük lévő településekkel egy nagyobb településhalmaz részét képezik. Hogyan nevezik ezt a több nagyvárost tömörítő városegyüttest?

.....

1 pont	
--------	--

10. Fogalmazza meg, hogy mi a technopolisz!

.....
.....

2 pont	
--------	--

11. Nevezze meg a dél-amerikai és az észak-amerikai nagyvárosok elővárosai között megfigyelhető két fő különbséget!

–
.....
–
.....

2 pont	
--------	--

18 pont	
----------------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

11. Olvassa el az alábbi szövegrészt, és válaszoljon a kérdésekre!**Európai sivatagok**

...Megdöböntő hír hangzott el nemrég a médiában: az Európai Unió országai összességükben több szén-dioxidot bocsátottak a levegőbe, mint bármikor korábban. Történt ez annak ellenére, hogy kötelezettséget vállaltak az üvegházhatású gázok légkörbe bocsátásának csökkentésére. C. Keeling brit fizikus 1958 óta folyamatosan méri a szén-dioxid légköri arányát. Adatai szerint a globális fölmelegedést okozó gázok, elsősorban a szén-dioxid felhalmozódásának üteme az utóbbi néhány évben felgyorsulni látszik. A gyorsulást nem magyarázza az erőművek és a motorizáció megnövekedett kibocsátása, hiszen a vizsgált időszakban nem ment végbe hasonló mértékű kibocsátás növekedés. Inkább az magyarázhatja a változást, hogy megindult az a pozitív visszacsatolási folyamat, amelyet meteorológusok és ökológusok korábban csak távoli jövőbe vetített fenyegetésként vázoltak föl. Ha az óceánok felmelegedése és az erdők rohamos pusztulása miatt a Föld ökoszisztémája kevesebb légköri szén-dioxid megkötésére képes, ez a légkör további melegedéséhez vezet, mert a folyamatok kölcsönösen fölerősítik egymást. ...

...Az 1997-ben megszületett Kiotói Jegyzőkönyv a szén-dioxid-kibocsátás mennyiségének fokozatos csökkentéséről szól. Szakértők ugyanakkor arra figyelmeztetnek, hogy a kiotói elvek érvényesülése már nem elegendő: a klímaváltozás hatásának mérséklésére hosszú távon a szén-dioxid kibocsátásának radikális, 50 százalékos csökkentésére lenne szükség, ez pedig elképzelhetetlen a jelenlegi energiaszükségletek és a népességszaporulat ismeretében. A klímaváltozással összefüggő elsivatagosodás már nemcsak távoli földrészek problémája: a jelenség a Mediterráneum térségeit is elérte. ...

... Dél-Európában jelenleg több mint 300 ezer négyzetkilométernyi területet fenyeget közvetlenül az elsivatagosodás. Pusztít a tűz is, évente 600-800 ezer hektárnyi mediterrán erdő – Korzika szigetével megegyező nagyságú – ég el.

Ha a jelenlegi természetrombolás nem változik, 2025-re Afrika művelhető területeinek egyharmadát betemeti a homok; 135 millió ember válhat földönfutóvá. A világon a legveszélyeztetettebb térség a Szaharától délre eső régió és a kínai Góbi sivatag peremterülete. ...

...A sivatagok terjedése elleni küzdelem világnapjára az ENSZ egy jelentést adott ki a veszélyeztetett területekről. A folyamat Európát is elérte, Magyarországot kiemelten érinti az elsivatagosodás. Az ENSZ-egyezmény szerint, amely az aszály és a sivatagosodás elleni küzdelemről szól, hazánk egész területét aszályal sújtott térségnek tekintik...

...Milyen hazánk vízháztartása, mennyi a vízkészlete? A vízháztartás sajátosságait Magyarország földrajzi helyzete, medencejellege határozza meg. A folyamatosan megújuló vízkészletet a belépő (csapadék, belépő vízhozamok) és a kilépő (párolgás, kilépő vízhozamok) tényezők határozzák meg. Az átlagos évi vízforgalom jellemző adatai: az ország területére hulló csapadék 58 km^3 , a belépő vízfolyások vízszállítása 114 km^3 , az ország területén elpárolgó víz 52 km^3 , a kilépő vízfolyások vízszállítása 120 km^3

Forrás: www.forestpress.hu Hankó Ildikó

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

a) Hogyan változik a légkör szén-dioxid tartalma?

.....

1 pont	
--------	--

b) Mely jelenségen keresztül okozza ez a gáz a globális felmelegedést?

.....

1 pont	
--------	--

c) Nevezze meg azt a két jelenséget, amelyek – a cikk szerint – felerősítik a légköri szén-dioxid szint növekedésének hatását!

–

–

2 pont	
--------	--

d) Hol jött létre megállapodás a szén-dioxid kibocsátásának csökkentésére?

.....

Mely országban található ez a város?.....

2 pont	
--------	--

e) Nevezzen meg két társadalmi-gazdasági tényezőt, amelyek leginkább akadályozzák a kibocsátás jelentős csökkentését!

–

–

2 pont	
--------	--

f) Európa melyik térségét veszélyezteti leginkább az elsivatagosodás?

.....

1 pont	
--------	--

g) Melyek a Föld legveszélyeztetettebb területei?

–

–

2 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

- h)** Magyarország viszonylagos földrajzi helyzetének mely tényezője hat leginkább a vízháztartásra?

.....

Húzza alá azt a jelzőt, amelyik igaz hazánk vízháztartására!

pozitív

egyensúlyi

negatív

Igazolja válaszát számítással!

Számítását itt végezze!

3 pont

14 pont

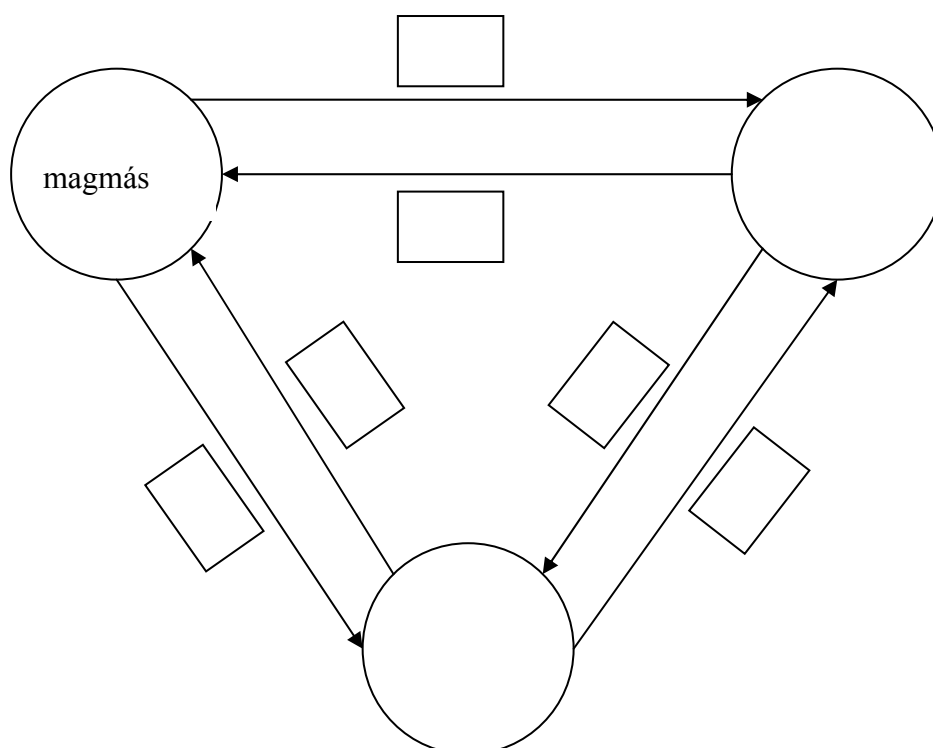
12. A következő ábra a kőzetek körforgását mutatja be. Egészítse ki a körök és négyzetek kitöltésével!

a) Írja be a hiányzó két fő kőzetcsoport nevét a körökbe!

2 pont

b) Írja a megfelelő folyamatok sorszámát a négyzetekbe!

1. hőmérséklet és nyomás hatására történő átalakulás
2. lepusztulás, elszállítás, felhalmozás, kőzettéválás
3. beolvadás

8 pont

c) Írjon példaként 1 – 1 kőzetet a három nagy kőzetcsoporthoz!

magma	kőzetekre példa :
.....	kőzetekre példa :
.....	kőzetekre példa :

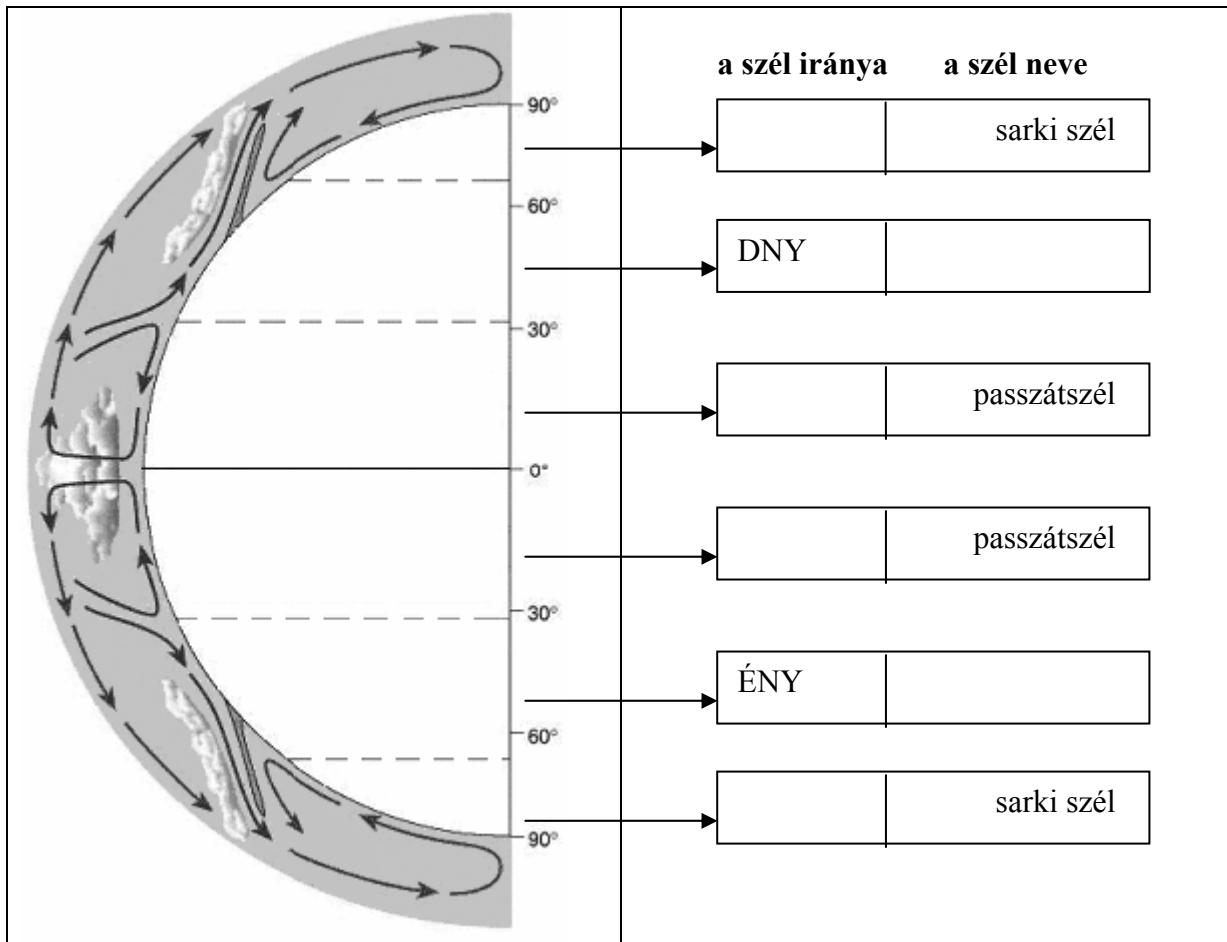
3 pont

13 pont

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

13. Tanulmányozza az általános légközrést bemutató keresztmetszeti ábrát, és oldja meg a hozzá kapcsolódó feladatokat!

a) Rajzolja a földgömb-részlet megfelelő területére a felszín közelében fújó szelek irányát, majd egészítse ki a hiányos táblázatot!

12 pont

b) A mérsékelt övezet felett nagy magasságban, nagy sebességű nyugatias légáramlatok uralkodnak. Mi a nevük?

.....

1 pont

c) Hőmérsékleti egyenlítő, termikus egyenlítő, ITCZ. A három megnevezés ugyanazt jelenti. Határozza meg a fogalmat!

.....

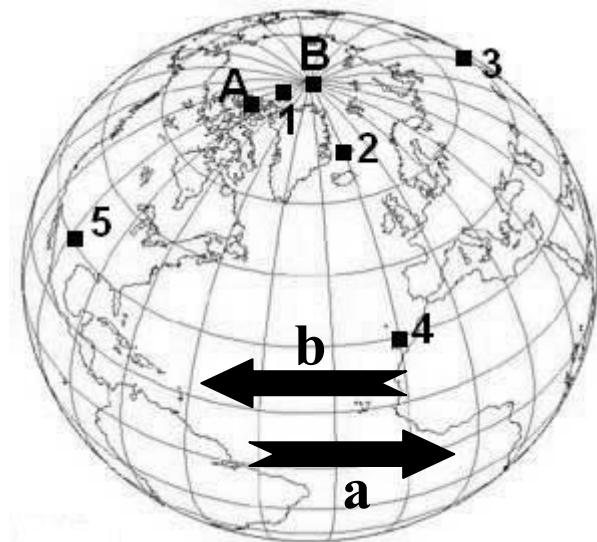
.....

2 pont

15 pont

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

14. Tanulmányozza az ábrát, majd oldja meg a feladatot!

- a) Az ábrán nagybetűvel (A-B) a földrajzi és a mágneses északi sarkot tüntettük fel.

Azonosítsa a pontokat!

- A.
B.

2 pont

- b) Melyik pólust jelöli ki a Föld képzeletbeli forgástengelye? Válaszoljon a betűjellel!

.....

1 pont

- c) Merre forog a Föld? A nyilak közül (a-b) csak az egyik mutatja a helyes irányt. Írja a helyes irányt mutató nyíl betűjelét a vonalra!

.....

1 pont

- d) Az 1-5 számokkal megfigyelőhelyeket jelöltünk. Válaszoljon a kérdésekre a megfigyelőhelyek számának beírásával!

- Honnan mutatna egyszerre pontosan a földrajzi és a mágneses északi irányba az iránytű?
- Melyik megfigyelőhelyről kellene dél felé indulni ahhoz, hogy elérjük a mágneses északi pontot?
- A 2. számú vagy a 4. számú helyről tapasztalunk nagyobb eltérést az iránytű által mutatott északi irány és a valós földrajzi (csillagászati) északi irány között?
- Hogy nevezzük a földrajzi és a mágneses északi irány közötti eltérést?
.....

5 pont

9 pont

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

15. Oldja meg a Naprendszerrel kapcsolatos feladatokat!

a) Figyelje meg a bolygók keringési idejét, majd fogalmazza meg a törvényszerűséget!

Merkúr = 88 nap; Vénusz = 225 nap; Jupiter = 11 év 314 nap; Uránusz = 84 év 5 nap

A törvényszerűség:

.....

.....

Kinek a nevéhez fűződik a törvény megfogalmazása?

3 pont	
--------	--

b) Mely égitestekre vonatkoznak a rövid leírások? Írja az égitest nevét a vonalra!

1. Esthajnalcsillagnak is nevezik:.....
 2. Vörös bolygó:.....
 3. Négy holdját felfedezőjéről Galilei-holdaknak nevezik:
 4. Erre az égitestre szállt le 1969-ben az Apolló-11 űrhajó:
 5. Miért téves az Esthajnalcsillag elnevezés?.....
-

5 pont	
--------	--

c) Melyik az az égitest, amelyik a Földhöz legközelebb (384 000 km távolságban) helyezkedik el, forgási és keringési ideje megegyezik?

Az égitest neve:

Mi a következménye annak, hogy a forgási és a keringési idő megegyezik?

.....

2 pont	
--------	--

10 pont	
----------------	--

<i>A feladatlappal elérhető összes pontszám:</i>	
---	--

<i>200 pont</i>	
------------------------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Feladat sorszáma	maximális pontszám	elért pontszám
1.	12	
2.	9	
3.	6	
4.	8	
5.	24	
6.	22	
7.	10	
8.	10	
9.	20	
10.	18	
11.	14	
12.	13	
13.	15	
14.	9	
15.	10	
ÖSSZESEN	200	
A vizsgarész pontszáma (a feladatlapon elért pontszám osztva kettővel, felfele kerekítve)	100	

javító tanár

Dátum:

	pontszáma	programba beírt pontszám
Földrajzi ismeretek és képességek — feladatsor Írásbeli vizsgarész		

javító tanár

jegyző

Dátum:

Dátum: